

Żagħżuġh ta' Dejjem

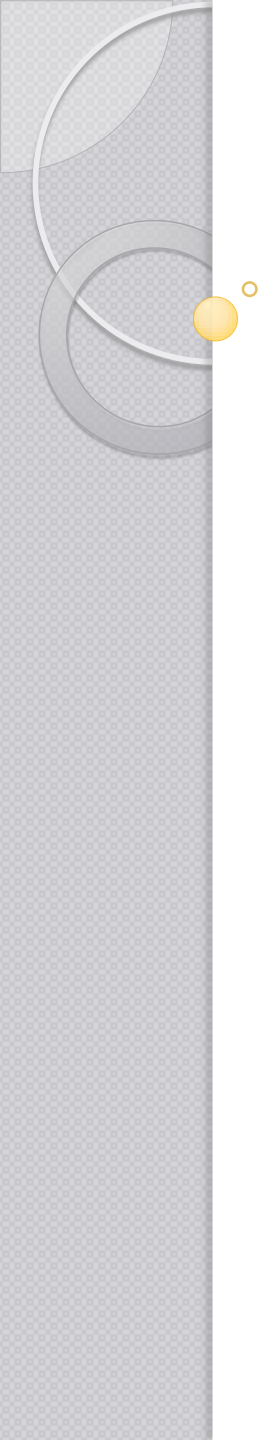
ta' Dun Karm Psaila

Analizi magħmula minn

Carmen Mifsud – Skola Sekondarja Konservatorju tal-Isqof, Rabat, Għawdex
u

Marilyn Borg - Kullegġ Santa Klara, Skola Sekondarja tal-Bniet, Pembroke

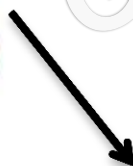
Mistoqsijiet li jistgħu jwasslu għal diskussjoni fil-klassi:

- X'indikazzjoni jagħtina dan it-titlu, dwar it-tema li se jittratta l-poeta?
- Min taħsbu li hu ż-żagħżuġ li se jitkellem dwaru Dun Karm?
- ... dan jista' jibqa' żagħżuġ għal dejjem?

X'jigri minnhom: persuna, żerriegħa, karozza
hekk kif jgħaddi ż-żmien minn fuqhom?

Persuna

Sa Marilyn Borg u Sa Carmen Mifsud

Żerriegħa

Karozza

X'tafu tghiduli fuq il-baħar: iż-żmien iħalli sinjali fuqu?

Nistħajjel għadhom fuqi

Personifikazzjoni – jiem sbieħ tat-tfulija,
bla ebda problemi ta' xejn.

dawk ix-xmux li bisuni fit-tfulija;

u nħoss taż-żmien is-sikka

tħarbex fuq għbini r-radda tax-xjuħija;

onomatopea

Metafora – Il-poeta jrid
jurina li jħossu li xjaħ, dan
jidher bis-sinjali tat-tikmix
fuq moħħu.

tifrex dlielha l-balluta,

dliel sfieq u ħodor bħalma kienu darba,

meta tfajjel fuq ruħi

kont għar-raba' mid-dar naħrab xi ħarba,

Aspett
nostalgiku –
issa li xjaħ qed
jerga' jiftakar fi
tfulitu u x'kien
jagħmel.

Jagħzel l-balluta bi
skop, din hija sigra li
tgħix ħafna.

Il-ħxunija taz-zokk tindika
jekk is-sigra għandhiex
ħafna żmien jew le.

izda t-tiflil tal-qoxra

fuq zokk li jdur xi żewġt iqjiem jew tlieta,

jgħid storja tax-xjuħija *personifikazzjoni*

bħalma kellhom fiż-żmien ommha u nannitha;

sa fuq l-iebes taż-żonqor

metafora – qed jurina li ż-
żmien ukoll qed iħalli l-effett
tiegħu fuq iż-żonqor imxarrab.

li jsewwed taħt is-silġ tal-Alpi, il-lima

tgħaddi tas-snin u tħalli

il-barxa biex turik kemm hi qadima;

Qed isemmi
affarijiet
differenti li
fihom jinħass
u jidher l-
effett taż-
żmien
għaddej.

personifikazzjoni apostrofi

fuq wiċċek biss, ja baħar,

żagħżuġ ta' dejjem, jgħaddu s-snin bil-milja,

bl-eluf u bl-għaxart elef, Metafora – L-immortalità tal-baħar; ma jixjieħx.

u qatt ma jonqxu l-għelma tax-xjuħija;

metafora – il-baħar huwa sors ta' ispirazzjoni għall-poeta anzjan, fik il-milja tal-ħajja; huwa jixxennaq għall-“milja tal-ħajja” li jara fih.

qalbek tħabbat bla hedu u sidrek magħha

personifikazzjoni

jofroġ u jimla, u tgħoddlok

il-mewġa fuq ix-xtut it-taħbit tagħha,

asindeto – tinħass il-ħtieġa li jkun hemm il-kongunzjoni ‘u’.

metafora – lill-baħar, il-poeta jagħtih karatteristiċi sbieħ tal-bniedem, il-mewġa qisha l-qalb qed tħabbat.

Kuntrast – il-marka taż-żmien tidher “l-għelma tax-xjuħija” fuq il-balluta, iż-żonqor u l-poeta nnifsu, però l-baħar ma jixjieħ qatt, se jibqa’ żagħżuġ.

Il-baħar huwa ppersonifikat, qed jindirizzah fit-tieni persuna singular. Qed jurina li fih bdiet il-ħajja u jurina l-esperjenza li għandu mal-blat.

polisindeto

Similitudni – iqabbel lill-baħar ma' bniedem tal-esperjenza, għadda ż-żmien minn fuqu u tghallem ħafna.

u bħal wieħed li ġarrab

il-ħakma tal-imħabba, int 'l art ħanina

personifikazzjoni

tħaddan u tbus u tkellem,

u l-kelma li tghidilha hi safja u bnina!

Il-baħar ġarrab ukoll l-imħabba, li kienet l-art. Din l-imħabba tagħhom jiddekriviha bħala waħda safja u bnina, il-poeta qed ifaħħar il-baħar.

Kuntrast – jgħaddi għal xi ħaġa negattiva, jiddeskrivi lill-baħar fil-maltemp. Il-poeta jistqarr li jibza' minnu, jimmaginah tfajjel imqareb jilgħab bl-igfna.

Izda meta ta' saħħtek

jogħgbok il-kotra b'xi taqliba tfisser, **alliterazzjoni**

u nara 'l sidrek jikber, **personifikazzjoni** – jirreferi għall-mewġ jobrom u jitqawwa.

l-ħalel bojod fuq il-blat titkisser,

alliterazzjoni
jaqbadni l-biza', u nibki
narak taqbad l-igfien u tilgħab bihom,
bla xejn ma taħseb, kiefer!

Personifikazzjoni; iperbole – jirreferi għall-baħar u jgħid li hu kiefer f'azzjunitu, għax tant kemm hu qawwi l-igfien jegħrqu fih.

fid-dmugħ tal-imsejknin li hemm ġo fihom.

Sineddoke (tip ta' metafora) – qed jirreferi għan-nies li mietu mgħarrqa ġewwa fih. B'mod indirett qed jiftakar f'missieru, li miet mgħarraġ waqt li kien qed jaqdi dmiru bħala sajjied.

Volta – filli qed jitkellem fuq l-ikrah tal-baħar u jgħid li lill-poeta jbeżżgħu, imbagħad jiddeskrivi s-sabiħ tiegħu u dan iwassal lill-poeta biex jistqarr li hu jħobbu, lill-baħar.

Imma toghgobni, nħobbok,

ja Baħar, meta tfajjel mingħajr dnewwa,

apostrofi

tinxtehet fuq ir-ramel

ta' xtajta u kollok ċajt u kollok ħlewwa

metafora – qed iqabbell il-mewg ma' tfajjel bla ħazen, jarah kalm u kwiet. Huwa qed jirreferi għall-mewg ħelu li jitkaxkar bil-mod fuq ir-ramel tal-bajja.

tilgħab b'werqa tal-alka,

Personifikazzjoni – il-poeta jimmaġina lill-baħar qed jilgħab mal-alka u l-bebbux li jsib fih innifsu.

jew b'sebgħek tinbex xi bebbux fil-bejta, **alliterazzjoni**

u tħaxwex dik il-għanja

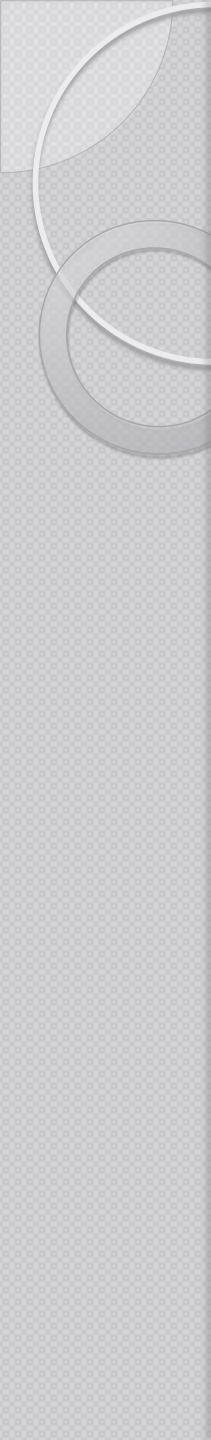
onomatopea

li tghallimtha fil-bidu u qatt ma nsejtha.

Qed jimmaġina l-ħoss tal-mewg qisu għanja għax ilu jafha ħafna.

- Din il-poeżija mibnija fuq ħdax-il kwartina, il-versi huma settenarji u endekasillabi b'mod alternat u rima mqabbża.
- Il-versi jista' jkun li kitibhom b'dan il-mod biex joħloq immagini tal-mewg, waħda kiebja (vers settenarju) u oħra qawwija (vers endekasillabu). Dan għax il-baħar hekk, filli kalm u f'daqqa waħda mqalleb u wara ftit jerga' jikkalma.
- Jispikka **I-motiv tan-natura**, jista' jkun għax il-poeta influwenzat mill-ambjent tipiku raħli.
- Hjiel **nostalgiku** – fl-ewwel żewg strofi qed imur lura fil-passat, fit-tfulija, fejn kollox kien aħjar.

- Hija **riflessiva** għax jirrifletti fuq affarijiet li huma reali, jaħseb fuq l-eżistenza tiegħu f'din id-dinja.
- Din iggib magħha s-**solitudni** (għax il-poeta qed iħossu waħdu issa li xjaħ) u l-**malinkonija** (għax il-poeta jhoss dwejjjaq peress li għaddej minn żmien ix-xjuħija).
- **Numru ta' kuntrasti:**
 - (i) iż-żmien iħalli effett fuq kollox minbarra fuq il-baħar;
 - (ii) il-baħar gieli huwa kalm, sabiħ u jgħaxxqu, iżda jbeżżgħu meta jkun imqalleb għax mhux l-ewwel darba li ħa miegħu l-ħajja tal-bnedmin;
 - (iii) minkejja li jbeżżgħu, il-poeta jistqarr li xorta jhobbu.

L-INTERPRETAZZJONI TAL-POEŻIJA

Sa Marilyn Borg u Sa Carmen Mifsud

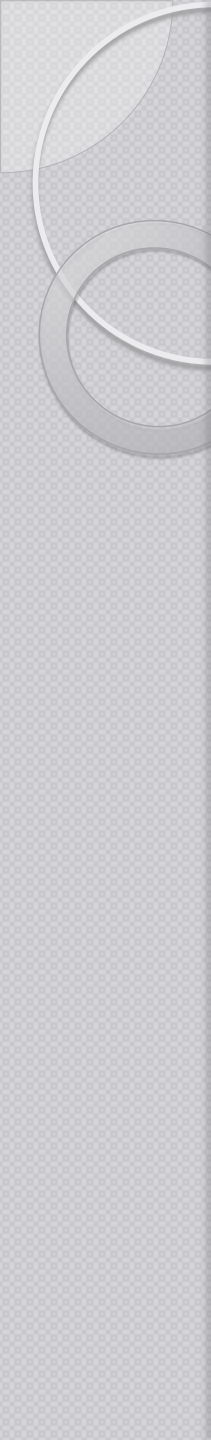
- Il-poeta jibda billi jiftakar – permezz tal-memorja jirrifletti sabiex jifhem il-preżent. Huwa jmur lura lejn it-tfulija u ż-żgħożija biex jifhem l-adulteranza.
- Għandna tiftixa tal-kontinwità, tal-ħolqien differenti li bejniethom jistgħu jsawru l-katina waħda, li hi s-sens eżistenzjali.
- La darba jiftakar iż-żmien bikri tiegħu, huwa jistqarr li “is-sikka” taż-żmien ħalliet fuq wiċċu t-tikmix, li juri li xjaħ.
- Tidher l-immortalità tal-baħar, “żagħżuġ ta’ dejjem”, ma jixjieħ qatt. Dan joħorgu b’kuntrast għax juri li ż-żmien iħalli s-sinjali tiegħu fuq kollox, kemm fuq il-bnedmin u anke fuq dawki l-affarijiet li aħna naħsbu li ma jixjieħu qatt, bħall-balluta u l-iebes taż-żonqor li meta jixxarrab jiswied.

- Jippersonifika lill-baħar billi jgħid li minn fuq wiċċu jgħaddu s-snin bla ma jħallu l-ebda marka tax-xjuħija, għalhekk hu żagħżuġ ferħan dejjem.
- Għal Dun Karm, il-baħar hu għajn ta' energija, l-aktar f'mument iebes, bħal dawk tax-xjuħija. Dan il-baħar qed iservi bħala sors ta' ispirazzjoni għall-poeta, li xjaħ.
- Il-poeta hu affaxxinat mill-qawwa u s-sbuħija li jaf joffri l-baħar, għalkemm xi waqtiet jibża' minnu meta jkun il-maltemp u jara l-baħar imqalleb jhedded il-ħajja tal-baħħara, hu xorta waħda jibqa' jitpaxxa bih.

- Il-poeta jikxef magħna r-relazzjoni li għandu mal-baħar b'numru ta' frażijiet bħal “jaqbadni l-biża’”, “nibki narak”, “togħgobni”, “inħobbok”. B'mod indirett dawn jistgħu jwasslu għall-emozzjonijiet li kien iħoss il-poeta fil-konfront tan-nuqqas ta' missieru.

Temi li joħorgu

- Tifkiriet tat-tfulija
- Il-mortalità vs l-immortalità
- L-eżistenza tal-bniedem vs l-ambjent

TMIE

GRAZZI

Sa Marilyn Borg u Sa Carmen Mifsud